

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Szabó Gyula ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Lackner Melinda ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű és III. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és járulékai iránt a Vas Megyei Bíróság előtt 17.P.20.377/2008. számon megindított és a Győri Ítéltábla Pf.I.20.279/2009/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 44. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alpereseknek 60.000 (Hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 1.080.000 (Egymillió-nyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ügyben releváns tényállás szerint a felperes 1983. február 28-tól 2000. május 17-ig az Amerikai Egyesült Államokban élt. Az Amerikai Egyesült Államok Budapesti Nagykövetségének közlése szerint 2000-ben a felperest deportálták az Amerikai Egyesült Államokból, lopás büntette miatt.

2003. augusztus 28-án a felperes egyik cége, a .. bérleti szerződést kötött .., a tulajdonában álló .. szám alatti ingatlan bérbevételére, havi 110.000 forint bérleti díj és a rezsiköltség megfizetése ellenében. A felperes 2003. augusztus 30. és 2004. április 6. között lakott az ingatlanban, azonban bérleti díjat nem fizetett.

A Lenti Városi Bíróság a 2.B.74/2006/40. számú ítéletében a felperest bűnösnek találta csalás büntetében és becsületsértés vétségében. Emiatt halmazati büntetésül 9 hónap - 3 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte. A felperes bűnösségét azért állapította meg csalás büntetében, mert a jelen per felperese a bérbeadót jogtalan haszonszerzés végett fizetési képességei, lehetőségei tekintetében megtevesztette, és ezáltal neki kárt okozott. A Zala Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2007. június 1-jén kelt Bf.247/2007/4. szám alatti ítéletében, az első fokú ítéletet részben megváltoztatta, és megállapította, hogy a csalás büntettét a vádlott folytatólagosan követte el, a próbaidő tartamát pedig kettő évre enyhítette.

2004. március 29-én a felperes a bérelt ingatlanban egy ún. férfiklubot kezdett üzemeltetni. Az ingatlan közvetlen közelében több iskola található, köztük a .. Az iskola tanulói és a felperes között feszült viszony alakult ki.

..-től kezdődően a ..ban több cikk jelent meg a felperessel kapcsolatban.

A ..-i „ .. ” című cikk szerint a .. igazgatója a szülői munkaközösség választmányi ülésén tájékoztatta a jelenlevő szülőket az előzményekről, majd előrebocsátotta, hogy tiszteletben tartja mindenkinek a jogait, de akkor is egyfajta veszélyforrásnak tekinti a leendő klubot. Elmondta azt is, hogy a felperes többször feltűnt a gimnázium ablakainál, és az ajkát nyalogatta, valamint puszikat küldött a diákoknak - ezzel mintegy provokálta a fiatalokat.

A ..-én a lapban megjelent „...” című írás azzal foglalkozott, hogy egyre többen vélik úgy, az USA-ból néhány éve hazatoloncolt férfi provokatív hecckampányt folytat.

Ezt követően ..-én tették közzé a „...” című cikket, amelyben a bérbeadó .. nyilatkozott a felperes tartozásáról. A megjelentek szerint több, a neve elhallgatását kérő, korábban a felperes alkalmazásában álló ember mondta el azt, hogy hosszabb-rövidebb ideig foglalkoztatta őket a férfi, de egyiküknek sem fizetett. Egy, a klubalapító által sofőrként és szakácsként felvett asszony szerint a férfi többször beszélt neki arról, hogy gyermekintézményekből szeretne örökbe fogadni fiúkat.

..-án jelent meg az újságban a „...” című írás, amelyben azt közölték, hogy egy ismeretlen tettes a ..-ban, a nyilvános internetező helyen egy fiatalkorú fiút szexuálisan molesztált.

A felperes a lap kiadója, főszerkesztője valamint az újságnak nyilatkozó iskolaigazgató ellen terjesztett elő keresetet, amelyben annak megállapítását kérte, hogy az alperesek a fenti közlésekkel megsértették jóhírnevét. A jogsértések miatt 9.000.000 forint vagyoni és 9.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek megsértették a felperes jóhírnévhez való jogát, amikor hamisan állították a .. napján a .. napilapban, „...” című cikkben a következőket: „... többször feltűnt a gimnázium ablakainál, s az ajkát nyalogatta, valamint puszikat küldött a diákoknak - ezzel mintegy provokálta a fiatalokat”. Egyebekben a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül fizessen meg az I-II. r. alpereseknek összesen (100.000 forint + áfa) 120.000 forint perköltséget. Kötelezte az I-II-III. r. alpereseket, hogy fizessenek meg a Magyar Állam javára, az illetékes adóhatóság külön felhívására, a felhívásban jelzett időben és módon fejenként 1.750 - 1.750 forint eljárási illetéket. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült további 879.000 forint eljárási illetéket, valamint 7.494 forint feljegyzett költséget az állam viseli.

A felperes és az I.-II. r. alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II.r. alperesek részére fejenként 31.250 forint másodfokú perköltséget. Kötelezte az I-II.r. alperest, hogy az állam részére az illetékügyben eljáró hatóság felhívására fizessenek meg fejenként 24.000 - 24.000 forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, az ezt meghaladóan feljegyzett fellebbezési eljárási illetékekről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

A jogerős ítélet osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját: mivel a felperes könyvében maga is használja a „hazatoloncolás” kifejezést az Egyesült Államokból való hazatérésére, így nem lehet jogsértő az újságcikk közlése. Tényként állapította meg, hogy a felperesnek kényszer hatására kellett az Amerikai Egyesült Államokat elhagynia, ez pedig a hazatoloncol, visszatoloncol kifejezés köznapit értelmének megfelel, tehát a közlés valós.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperesek tanúvallomásokkal bizonyították, a felperes több embernek is tartozik, illetve, hogy egy gyermekintézményből szeretne örökbe fogadni fiúgyermeket. Ezen nem változtat az, hogy a cikk megírásának időpontjában még nem volt a felperessel szemben a tartozás miatt elmarasztaló bírósági ítélet.

A ..-i cikk a felperes személyét nem jelölte meg, semmivel nem utalt rá, így a jogerős ítélet álláspontja szerint a felperes abból alappal nem volt azonosítható.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően megállapította a jogsértést, a felperesről az iskola ablakánál történő megjelenéssel kapcsolatos közlés tekintetében. A III.r. alperes korábbi tanúvallomása, illetve a mástól való tudomásszerzésre utaló

írásbeli nyilatkozatok ugyanis ennek az állított ténynek ítéleti bizonyossággal való megállapíthatóságához nem voltak elegendők.

A jogerős ítélet szerint a felperes a megállapított jogsértéssel okozati összefüggésben álló vagyoni kárt és nem vagyoni hátrányt nem igazolt. Kifejtette, hogy a felperes anyagi helyzete már korábban megrendült. A 2001-2003-as mérlegek pedig a 2004-ben megjelent cikkekkel való okozati összefüggés alátámasztására alkalmatlanok. Arra is kitért a másodfokú bíróság, hogy a II.r. alperes az I.r. alperes alkalmazottja, a lap főszerkesztőjeként tevékenységével összefüggésben okozott kárért a Ptk. 348. §-a szerint nem felel.

A fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresetének való helyt adást, másodlagosan pedig a jogerős ítéletnek az első fokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új döntés meghozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. §-át. Előadta, hogy könyvében más szövegösszefüggésben, az USA politikai rendszerének kritikájaként szerepel a hazatoloncol kifejezés, míg az újságcikkben, más környezetben sokkal súlyosabb értelmet kapott a szó, ez megalapozza a cikk jogsértő voltát. Hivatkozott arra, hogy a sérelmezett, 2004. tavaszán megjelent cikk időpontjában még sem vádirat, sem pedig jogerős ítélet nem állapította meg a tartozás fennállását. Kifejtette, hogy .. tanúvallomása nem felel meg a valóságnak, mivel elfogult .. mellett.

A cikk megjelenésekor az újság nem tudhatta, hogy a felperes és .. közötti jogviszonyt a bíróságok miként fogják értelmezni. A felperes bűnössége kimondására ekkor még nem került sor, így az ártatlanság vélelme megilleti.

A „...” című cikkben közöltek a felperes szerint sértik az egyenlő bánásmód követelményét. A korábbi cikkek nevének feltüntetésével, részletesen taglalták a felperes ügyét. A 2006-os molesztálási ügyről beszámoló cikk ismeretlen tettesről szól, ezért az elkövető bárkivel helyettesíthető. A felülvizsgálati kérelem szerint az I. és II.r. alperesek terhére róható az, hogy a gyermekeket molesztáló személyt a felperessel azonosították, ez teszi jogsértővé a cikket.

A felperes szerint bizonyította, hogy az alperesi magatartások következtében testi és lelki életminősége súlyosan romlott, személyiségi autonómiája hátrányosan megváltozott. A bíróság mérlegeléssel állást tudott volna foglalni a nem vagyoni kártérítés összegében, az eset körülményei és a felperes életkörülményei negatív változásának mérlegelésével. A Ptk. 359. § (1) bekezdését is sérti az ítélet, amikor a felperes terhére rótta azt, hogy a kár

mértéke pontosan nem számítható ki. Utalt arra, hogy a vagyoni kártérítés vizsgálatakor a bíróság nem vette figyelembe, hogy a .. mérlege a cikkekig pozitív volt és évi 2.400.000 forint nyereséggel rendelkezett.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A Pp. 275. § (1) bekezdésének megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A jóhírnév sérelmének megállapítását tehát a sértő tartalmat hordozó, valótlan tényállítás illetve a való tények hamis színben való feltüntetése alapozza meg. A véleménynyilvánítás akkor eredményez személyiségi jogsértést, ha közvetve vagy közvetlenül valótlan tényállítást tartalmaz, illetve kifejezőmódjában túlzó módon sértő, bántó, megalázó.

A jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a kifogásolt cikk a „hazatoloncolt” kifejezés használatával nem sértette meg a felperes személyiségi jogát. A peradatok alapján tényként állapítható meg, hogy a felperes az Amerikai Egyesült Államokból nem önként, hanem kényszer hatására távozott. Az Amerikai Nagykövetség tájékoztatása szerint a felperest 2000-ben deportálták az Amerikai Egyesült Államokból lopás büntette miatt. Ezt a tényt a felperes maga is úgy írta le könyvében, hogy hazatoloncolták. Mindezek alapján a cikk a történetekre a tényeknek megfelelően utalt, a használt kifejezés nem alapozza meg a személyiségi jogsértés megállapítását.

Helyesen foglalt állást a jogerős ítélet a tartozásokról megjelentek tekintetében is. Tévesen sérelmezte a felperes, hogy a büntető ügy a cikk megjelenését követően indult, ezért jogsértő a tartozások fennállásáról szóló közlés. Az újság a való tényeknek megfelelően számolt be arról, hogy a felperes több személynek is tartozik. Ezt a perben kihallgatott tanúk vallomása alátámasztotta. E tény valóságtartalmának megállapításához bírósági ítélet nem szükséges.

Alaptalanul kifogásolta a felülvizsgálati kérelem .. tanú .. bérbeadó melletti elfogultságát. Azt semmilyen körülmény nem támasztja alá.

A ..-i cikkel kapcsolatban egyéb, értékelhető érvelést a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazott.

A jogerős ítélet helyesen foglalt állást a ..-i cikk vonatkozásában is. Az írás egy ismeretlen tettes által elkövetett cselekményről számolt be. Nem tartalmazott semmilyen információt, ami bármilyen módon a felperes személyére utalt volna, ezért a közlés nem vonatkoztatható a felperesre, így az nem sérti személyhez fűződő jogát.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja értelmében, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése alapján a kárért felelős személy kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást és költséget köteles megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

E rendelkezésekből következően a személyhez fűződő jogában sérelmet szenvedett fél nem vagyoni kártérítésre akkor tarthat igényt, ha a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján bizonyítja, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben olyan nem vagyoni hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez indokolt az objektív szankciók alkalmazásán túl a nem vagyoni kárpótlás megállapítása.

A megállapított jogsértéssel összefüggésbe nem hozható, a felperes kedvezőtlen megítélésében megnyilvánuló hátrány kártérítés alapjául nem szolgálhat.

Jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet, hogy a felperes a ..-i cikkben megjelent jogsértő közléssel releváns okozati összefüggésben életét negatív módon befolyásoló nem vagyoni hátrány bekövetkeztét az eljárás során nem bizonyította.

Helytállónan állapította meg azt is a jogerős ítélet, hogy a felperes nem igazolta az általa hivatkozott vagyoni kár bekövetkeztét sem. A büntető ügyben meghozott ítéletek és a perben kihallgatott tanúk vallomása alapján pedig az is megállapítható, hogy a felperes vagyoni helyzetében már a jogsértő közlemény ..-i közzététele előtt nehézségek merültek fel. Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet nem tévedett, amikor az okozati összefüggés és a ténylegesen felmerült kár igazolásának hiányában elutasította a felperes kártérítés iránti keresetét is.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperesek jogi képviselettel felmerült és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (3) és (5) bekezdése szerint meghatározott perköltségének megfizetésére.

A 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a alapján a felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli.

Budapest, 2010. január 12.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Böszörményiné Dr. Kovács Katalin sk. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

Vné

tisztviselő